

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Κ Ε Σ Π Ρ Ο Ε Ι Δ Ο Π Ο Ι Η Σ Ε Ι Σ
Ο Δ Η Γ Ι Ε Σ Ο Λ Ο Κ Λ Η Ρ Ω Μ Ε Ν Η Σ Φ Υ Τ Ο Π Ρ Ο Σ Τ Α Σ Ι Α Σ
Π Ε Ρ Ι Ο Χ Η Κ Ε Ν Τ Ρ Ι Κ Η Σ Ε Λ Λ Α Δ Ο Σ * Τ Ε Χ Ν Ι Κ Ο Δ Ε Λ Τ Ι Ο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ & ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΠΕΡ/ΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΦΥΤΩΝ, ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΒΟΛΟΥ
Ταχ.Δ/ση: Τορούτζια-Νικολαΐδη, 38334 Βόλος
Τηλέφ.: 2421066525-Fax: 2421069545
e-mail: pkpfpfevolou@minagric.gr

Η αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων :
- βλάπτει την υγεία των καταναλωτών
- επιβαρύνει το περιβάλλον
- αυξάνει το κόστος παραγωγής

Πληροφορίες: Ε. Κουτλούκα
Δρ Β. Γιουβάνης

ΕΛΙΑ: 5 / 02.06.2026

Ε Λ Ι Α

ΠΥΡΗΝΟΤΡΗΤΗΣ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η περίοδος της άνθησης ολοκληρώθηκε σε όλες τις περιοχές. Σε σχέση με πέρυσι η άνθηση άρχισε πιο όψιμα, γεγονός που θα μπορούσε να αποδοθεί στις ιδιαίτερες καιρικές συνθήκες και συγκεκριμένα στις δροσερότερες θερμοκρασίες κατά τον Απρίλιο και τον Μάιο.

Η καρπόδεση ήταν φυσιολογική και ανεμπόδιστη καιρικά. Τα καρπίδια ποικίλουν σε μέγεθος ανάλογα με την περιοχή και την κλιμάκωση της άνθησης.

Οι συλλήψεις ακμαίων του πυρηνοτρήτη στο δίκτυο φερομονικών παγίδων έχουν αρχίσει σε όλες τις περιοχές, γεγονός που σηματοδοτεί την έναρξη της καρπόβιας ή καρποφάγου γενιάς του πυρηνοτρήτη. Ωστόσο, ο αριθμός των συλλήψεων διαφέρει σημαντικά μεταξύ των ελαιοκομικών περιοχών. Υπάρχουν περιοχές της Φθιώτιδας αλλά και της Θεσσαλίας όπου οι συλλήψεις ακμαίων πυρηνοτρήτη είναι ιδιαίτερα υψηλές, ενώ σε γειτονικές προς αυτές περιοχές οι συλλήψεις είναι χαμηλές. Και βεβαίως κανείς δεν μπορεί να προβλέψει την εξέλιξη των συλλήψεων.

Για το λόγο αυτό επισημαίνεται ότι κάθε ελαιώνας πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ιδιαίτερη περίπτωση όσον αφορά την πορεία πτήσης των ακμαίων του πυρηνοτρήτη. Κάθε καλλιεργητής οφείλει να παρακολουθεί την πορεία πτήσης του εντόμου μέσω του δικτύου φερομονικών παγίδων στον ελαιώνα του.

Αρσενικά ακμαία πυρηνοτρήτη σε κολλώδη επιφάνεια φερομονικής παγίδας.

ΚΑΡΠΟΒΙΟΣ ΓΕΝΙΑ

Η ετήσια παρουσία του πυρηνοτρήτη ολοκληρώνεται με την καρποφάγο ή καρπόβιο γενιά (Ιούνιος-Σεπτέμβριος), οι προνύμφες της οποίας τρέφονται και αναπτύσσονται αποκλειστικά στο εσωτερικό του ελαιόκαρπου και ιδιαίτερα στο εσωτερικό του πυρήνα.

Η προνυμφική δραστηριότητα προκαλεί θεαματική καρπόπτωση τον Ιούλιο (“πιπέρι” μικρής διαμέτρου καρπού) και κυρίως τον Σεπτέμβριο (“καλογρί” μεγαλύτερης διαμέτρου καρπού) με σοβαρότατες

επιπτώσεις στην παραγωγή. Για το λόγο αυτό η καρπόβιος γενεά θεωρείται ως η πλέον ζημιογόνος γεγονός που καθιστά τον πυρηνοτρήτη έναν από τους σοβαρότερους εχθρούς της ελιάς.

Πρέπει να σημειωθεί ότι στη γενιά αυτή δεν υπάρχει καμία ανοχή στη ζημιά, αφού οι καρποί που προσβάλλονται αποτελούν μη αναπληρώσιμη απώλεια παραγωγής.

Συνεπώς, η αντιμετώπιση της γενεάς αυτής κρίνεται απαραίτητη και βασίζεται αποκλειστικά σε επεμβάσεις με χημικά, μικροβιακά και μικροβιακής προελεύσεως σκευάσματα. Αυτά είναι περιορισμένα σε αριθμό και δεν διαθέτουν σε βάθος δράση.

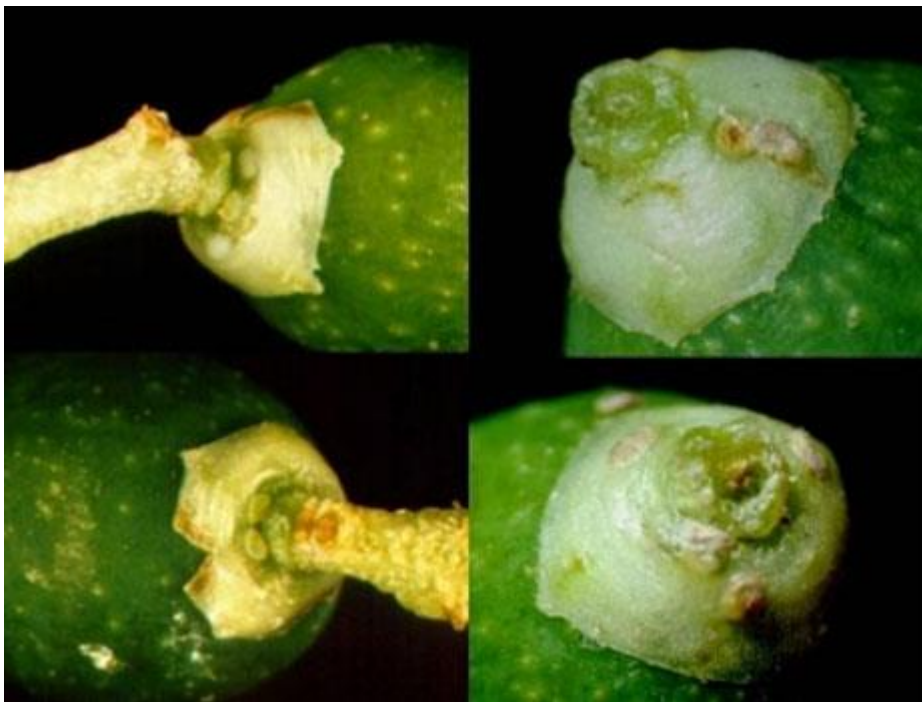
Σκοπός της καταπολέμησης είναι η θανάτωση των προνυμφών αμέσως μετά την εκκόλασή τους και πριν αυτές προλάβουν να εισχωρήσουν μέσα στον καρπό.

Ένας παράγοντας σημαντικός που δυσκολεύει την καταπολέμηση είναι η **ιδιόρρυθμη τροφική συμπεριφορά των προνυμφών του πυρηνοτρήτη, γάρη στην οποία ελαχιστοποιείται η δυνατότητα επαφής τους με το εντομοκτόνο.** Συγκεκριμένα, η προνύμφη του πυρηνοτρήτη κατά την εκκόλασή της εισέρχεται απευθείας στο εσωτερικό του καρπού και δεν περιπλανάται καθόλου στην επιφάνεια του καρπού.

Συνεπώς, για να είναι αποτελεσματική η καταπολέμηση, θα πρέπει κατά την εναπόθεση των ωών του πυρηνοτρήτη, η επιφάνεια των καρπών να είναι ήδη ψεκασμένη.

Επίσης, το ακμαίο δεν αποθέτει τα ωά αποκλειστικά στον κάλυκα αλλά και σε άλλα σημεία στην επιφάνεια του καρπού. Οι προνύμφες που εκκολάπτονται από ωά που είναι εναποτεθειμένα πάνω ή κοντά στον κάλυκα του καρπιδίου, κατά την είσοδό τους στο εσωτερικό του καρπού συνήθως καταστρέφουν τα αγγεία που συνδέουν τον καρπό με τον ποδίσκο και έτσι προκύπτει η πρώτη περίοδος καρπόπτωσης των μικρών καρπών κατά τον Ιούλιο, το αποκαλούμενο και “πιπέρι”. Οι προνύμφες που κατά την είσοδο στον καρπό δεν αποκόπτουν τα αγγεία καρπού-ποδίσκου τρέφονται μέσα στον πυρήνα, ενώ ο καρπός ταυτόχρονα μεγαλώνει. Όταν η προνύμφη συμπληρώσει την εξέλιξή της, συνήθως εξέρχεται του καρπού από την περιοχή του ποδίσκου, αποκόβοντας τα αγγεία σύνδεσης καρπού-ποδίσκου. Πρόκειται για μια λανθάνουσα προσβολή καρπών που γίνεται φανερή αργότερα κατά τον Σεπτέμβριο, γνωστή και ως “καλογρί”.

Επίσης, πολύ συχνά συμβαίνει σε ένα καρπό τα ακμαία να αποθέτουν περισσότερα από ένα ωά και ανάλογα με το μέγεθος του καρπού ο αριθμός των ωών μπορεί να φτάσει ακόμη και τα δέκα η περισσότερα.

του κάλυκα.

<https://www.remediospicasat.com/el-prays-en-el-olivo/>

Ωά διαφόρου ωριμότητας περίξ

του καρπού.

<https://biochemtech.eu/products/olive-kernel-borer-prays-oleae>

Προνύμφες τρεφόμενες στον πυρήνα

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Συστήνεται στους παραγωγούς να παρακολουθούν τις συλλήψεις των ακμαίων του πυρηνοτρήτη στο δίκτυο των φερομονικών παγίδων στον ελαιώνα τους και στην περίπτωση αύξησης των συλλήψεων συνιστάται άμεσα επέμβαση με ένα κατάλληλο και εγκεκριμένο εντομοκτόνο, όταν τα περισσότερα καρπίδια έχουν φτάσει σε διάμετρο τα 4-5 χιλιοστά και γενικά να είναι μικρότερα από 8-9 χιλιοστά.

Η επανάληψη του ψεκασμού εξαρτάται από:

1. τις συλλήψεις ακμαίων του εντόμου στο δίκτυο των φερομονικών παγίδων,
2. τη διάρκεια δράσης του εντομοκτόνου,
3. την ταχύτητα αύξησης του καρπού, που αυτή την περίοδο είναι μεγάλη,
4. τις καιρικές συνθήκες.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Να αποφεύγονται ψεκασμοί με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα κατά τη διάρκεια της άνθησης και όπου αυτό είναι αναγκαίο να γίνονται κατά τις απογευματινές ώρες.

Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αναλογία χρήσης, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής και τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης.

Οι εικόνες που δίνονται και παρουσιάζουν συμπτώματα προσβολής ασθενειών και εχθρών είναι απλώς ενδεικτικές και σκοπό έχουν την καλλίτερη κατανόηση των φυτοπαθολογικών προβλημάτων από τους καλλιεργητές. Σε καμία περίπτωση δεν αποτελούν εργαλείο διάγνωσης από μέρους των παραγωγών. Για θέματα διάγνωσης πάσης φύσεως προσβολών των φυτών, οι καλλιεργητές σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να απευθύνονται άμεσα σε εξειδικευμένους γεωπόνους.

Όλα τα δελτία μας υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγρ. Ανάπτυξης & Τροφίμων στο διαδίκτυο www.minagric.gr.

Ο Αναπληρωτής Προϊστάμενος Τμήματος
Δρ Θεόδωρος Μόσχος